

Code of Criminal Procedure Video 01 G part12

Marathi

उदाहर, जर एका द्या वाहन चालका ने वहतूक नियम मोडले आणि त्या साथी दंड ठोठावला गेला, तर त्याने न्यायालयात हजर नरहता दंड भरता येई। सी, खटला सत्र न्यायालयात पाठावनेची प्रक्रिया, कलम 209. जर खटला फक्त सत्र न्यायालयात चालावला जाऊशक्तो, तर न्यायाधिश प्राथमिक सुनावनी पूर्ण जालेवर खटला सत्र न्यायालयाकडे, सेशनस कोट पाठावतो। जर आवश्यक वाटले तर आरोपीला कोटरी ठेवनेचा आदेश दिला जाऊशक्तो। 4. कलम 204-210 चा सारांश कलम वर्णन कलम 204 जर न्यायाधिशाला पूरे से पूरावे मिलाले, तर तो समंस किम्वा वारंट जारी करूशक्तो। कलम 205 किरकोल गुण्यान साथी आरोपीला वयकतिक हजरीतुन सूट मिलूशक्ते। कलम 206 फक्त दंडाचा शिक्षेस पात्र गुण्यान साथी आरोपी पोस्ट द्वारे किम्वा उन्लाइन दंड भरूशक्तो। कलम 209 जर खटला फक्त सत्र न्यायल्य चालवला जाऊशक्तो, तर न्यायधिश तो सत्र न्यायल्य कडे पाठावतो। 5. न्यायिक सेवा परिक्षे साथी महत्व। कलम 204 ते 210 हे महत्वाचे आहे, कारण ते न्यायलीन प्रक्रिये चा सुर्वाती चा तप्यातिल नियमन स्पष्ट करताथ। न्यायधिशाला या कलमांचा योग्य उपयोग केला पाहिजे, जेने करून न्यायसंगत प्रक्रिया सुनिश्चित होई। या तर्तुदिचा अम्मल बजावणी मुले न्यायालयाचा तान कमी होतो आणि खटल्यांचा वेग वाढतो। सहा अंतिम तैयारी साथी टिक्स महत्माची कलमे लक्षा ठेवा, समन्स आणि वारंट कधी जारी होताथ हे लक्षा ठेवने साथी संकेत, नेमानिक्स, वापरा। प्रसंबाधारित उदाहरने समझून गया, वास्तविक उदाहरणाम वर आधारित अभ्यास करा, जा मुले न्यायाधिश कधी आणि कशा प्रकारे प्रक्रिया राबवतो हे स्पष्ट होई। महत्माचे न्याय निर्णे वाचा नागवा वि विरत्रा, 1976 सरवोच न्यायालयाने थरवले की न्यायाधिशाने समंस जारी करने अधि विचार पूर्वक निर्णे घावा। पेप्सी फूर्ज लिमिटेड वि स्पेशल जुरिशियल माझिस्ट्रेट, 1998 न्यायालयाने तक्रारींचा गैर्वापर टालने साथी कायजी गेतली पाहिजे। मागिल वर्षांचे प्रश्न सोडवा, परिक्षान मध्ये कलम 204 ते 210 आधारित MCQs आणि अलप उत्तर प्रश्न विचारले जातात। साथ निशकर्ष कलम 204 ते 210 हे गुनेगारी खटलेंचा सुर्वातीचा टप्यात महत्वाची भूमिका बजावतात। जर पुरेसे पुरावे अस्तील, तर न्यायालय समंस किम्मा वारंट जारी करू शक्ते। जर खटला फक्त सत्र न्यायालय चालू शक्तो, तर तो तिकडे पाठवला जातो। जर बुन्हा किरकोर असेल, तर आरोपीला न्यायालय चीनेची गर्जन अस्ते। तुम्हाला अधिक माहिती हवी असलयास, मी केस कायद्यांसे संदर्भ, नमुना प्रश्न किम्मा फ्लोचार्क तयार करू शक्तो।

क्रिमिनल प्रक्रिया संहिता - खटल्यांचे हस्तांतर आणि न्यायालयीन प्रक्रिया

क्रिमिनल प्रक्रिया संहिता, 1973 नुसार **कलम 204-210** हे गुन्हेगारी खटल्यांच्या सुरुवातीच्या प्रक्रियेत महत्वाची भूमिका बजावतात. या कलमांमध्ये **खटल्यांचे सत्र न्यायालयात हस्तांतरण, समन्स किंवा वारंट जारी करणे, आणि आरोपीला न्यायालयीन प्रक्रियेपासून काही सूट देणे** यासंदर्भातील नियम स्पष्ट करण्यात आले आहेत.

महत्त्वाचे कलम आणि त्यांचा उपयोग

1. कलम 204 - समन्स आणि वारंट जारी करणे

- जर न्यायालयाला पुरेसे पुरावे मिळाले, तर ते आरोपीविरुद्ध समन्स किंवा वारंट जारी करू शकते.
- **समन्स खटले:** लहान गुन्ह्यांमध्ये, जिथे शिक्षा २ वर्षांपेक्षा कमी आहे, आरोपीला हजर राहण्यास सांगितले जाते.
- **वारंट खटले:** गंभीर गुन्ह्यांमध्ये, जिथे शिक्षा २ वर्षांपेक्षा जास्त आहे, न्यायालय अटक वॉरंट जारी करू शकते.

2. कलम 205 - किरकोळ गुन्ह्यांमध्ये वैयक्तिक उपस्थितीपासून सूट

- आरोपीला न्यायालयात प्रत्यक्ष हजर राहण्याची गरज नसते, जर न्यायालयाने त्याला सूट दिली असेल.
- मात्र, त्याने वकील नियुक्त करणे आवश्यक असते.

3. कलम 206 - फक्त दंड असलेल्या गुन्ह्यांसाठी विशेष प्रक्रिया

- जर गुन्ह्यासाठी फक्त दंडाची शिक्षा असेल, तर आरोपीला न्यायालयात उपस्थित राहण्याची गरज नाही.
- तो ऑनलाइन किंवा पोस्टाद्वारे दंड भरू शकतो.

4. कलम 209 - खटल्यांचे सत्र न्यायालयात हस्तांतरण

- जर गुन्ह्याची सुनावणी फक्त सत्र न्यायालयात होऊ शकते, तर न्यायालय प्राथमिक सुनावणी घेतल्यानंतर खटला सत्र न्यायालयाकडे सुपूर्द करते.
- आवश्यक वाटल्यास आरोपीला तात्पुरत्या कोठडीत ठेवण्याचा आदेशही दिला जाऊ शकतो.

महत्त्वाचे न्यायनिर्णय

- **नागवा वि. विरत्रा (1976):** सर्वोच्च न्यायालयाने ठरवले की समन्स जारी करण्यापूर्वी विचारपूर्वक निर्णय घ्यावा.
- **पेप्सी फूर्ज लिमिटेड वि. स्पेशल ज्यूडिशियल मॅजिस्ट्रेट (1998):** न्यायालयाने तक्रारींचा गैरवापर टाळण्यासाठी योग्य काळजी घ्यावी.

निष्कर्ष

- **कलम 204-210** गुन्हेगारी खटल्यांच्या सुरुवातीच्या प्रक्रियेसाठी महत्त्वाची आहेत.
- न्यायालय पुराव्यांच्या आधारे समन्स किंवा वारंट जारी करू शकते.

- जर गुन्हा किरकोळ असेल, तर आरोपीला न्यायालयात हजर राहण्याची सूट मिळू शकते (कलम 205).
 - जर गुन्हा फक्त दंडनीय असेल, तर ऑनलाइन किंवा पोस्टाद्वारे दंड भरता येतो (कलम 206).
 - जर खटला फक्त सत्र न्यायालयात चालू शकतो, तर तो तिकडे हस्तांतरित केला जातो (कलम 209).
-

प्रश्नमंजुषा (MCQ)

प्रश्न 1: कलम 204 नुसार न्यायालय कोणत्या परिस्थितीत आरोपीविरुद्ध प्रक्रिया सुरू करू शकते?

- ☒ A) जर न्यायालयाला पुरेसे पुरावे मिळाले असतील
 - ☐ B) फक्त तक्रारदाराच्या इच्छेनुसार
 - ☐ C) जर आरोपीने गुन्हा कबूल केला असेल
 - ☐ D) केवळ पोलिसांनी न्यायालयास सूचित केल्यावर
-

प्रश्न 2: कलम 205 नुसार न्यायालय कोणत्या परिस्थितीत आरोपीला वैयक्तिक उपस्थितीपासून सूट देऊ शकते?

- ☒ A) जर गुन्हा किरकोळ असेल आणि आरोपीने वकील नियुक्त केला असेल
 - ☐ B) जर आरोपीने न्यायालयात उपस्थित राहण्यास नकार दिला
 - ☐ C) फक्त उच्च न्यायालयाच्या परवानगीने
 - ☐ D) फक्त जर तक्रारदार न्यायालयात हजर नसेल
-

प्रश्न 3: कलम 206 नुसार कोणत्या प्रकरणांमध्ये आरोपी ऑनलाइन किंवा पोस्टाद्वारे दंड भरू शकतो?

- ☒ A) जर गुन्हाला फक्त दंडाची शिक्षा असेल
 - ☐ B) जर आरोपी शिक्षेस पात्र असेल
 - ☐ C) फक्त जर सरकारने आदेश दिला असेल
 - ☐ D) कोणत्याही फौजदारी गुन्हासाठी
-

प्रश्न 4: कलम 209 नुसार न्यायालय कधी खटला सत्र न्यायालयाकडे पाठवते?

- ☒ A) जर गुन्हा फक्त सत्र न्यायालयात चालवता येऊ शकतो
- ☐ B) जर आरोपी न्यायालयासमोर उपस्थित राहिला नसेल
- ☐ C) जर तक्रारदाराने अर्ज केला तर
- ☐ D) जर पोलिसांनी उच्च न्यायालयात याचिका दाखल केली असेल